

Gevraagd advies

De gemeente Lansingerland heeft te maken met een verhoogde taakstelling voor het huisvesten en integreren van asielgerechtigden. Om de verhoogde taakstelling op te vangen is uw college voornemens het beleid aan te scherpen. Uw college heeft de Adviesraad Sociaal Domein (ASD) gevraagd advies uit te brengen over de notitie 'Asielgerechtigden in Lansingerland' in het bijzonder over de lokale uitgangspunten en de maatregelen die de gemeente wil nemen voor het huisvesten, inburgeren, participeren en onderwijzen van asielgerechtigden. De ASD heeft op 29 oktober 2015 de eerste versie ontvangen van de notitie, gevolgd door de tweede versie op 12 november.

Bij de bestudering van de adviesaanvraag werd geconstateerd dat de eerste versie van de notitie 'Asielgerechtigden in Lansingerland' niet volledig was. Onder meer management samenvatting, communicatiestrategie en financiën ontbraken.

Verder wordt de businesscase extra nieuwbouw sociale woningbouw betrokken bij het raadsbesluit wat hiervoor nodig is. Graag had de ASD ook hiervan kennis genomen. Uit de mondelinge toelichting van uw beleidsambtenaar is gebleken dat tijdsdruk ten grondslag lag aan de incomplete eerste versie van de notitie. De definitieve ambtelijke notitie aan uw college wordt niet ter advisering voorgelegd aan de ASD. Zij krijgt wel een afschrift van deze notitie. De ASD heeft haar advies gebaseerd op beide versies van voorliggend beleidsstuk en tevens haar eigen visie geven op de communicatiestrategie.

Algemeen

Dagelijks steken honderden vluchtelingen de Middellandse zee over om een veiliger onderkomen in Europa te vinden. De beelden van overvolle gammele boten en hopeloze mensen drijvend in zee bereiken regelmatig het nieuws. De Europese Unie (EU) ziet zich voor een groot probleem geplaatst om een politieke oplossing te vinden voor deze humanitaire tragedie. Uit een recent rapport van de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) blijkt dat er eind 2014 zo'n 59,9 miljoen mensen op de vlucht, ontheemd of asielzoeker zijn. De UNHCR werd opgericht op 14 december 1950 met als doel het beschermen en ondersteunen van vluchtelingen met opvang, terugkeer, of vestiging in een ander land. In 2003 heeft de Algemene Vergadering het mandaat van de organisatie verlengd totdat het vluchtelingenprobleem is opgelost. Het Verdrag van de Verenigde Naties betreffende de Status van Vluchtelingen werd op 28 juli 1951 aangenomen. Dit is de juridische basis voor de hulpverlening aan vluchtelingen.

Het aantal vluchtelingen is sinds de Tweede Wereldoorlog niet eerder zo groot geweest. Eerder bleek al uit cijfers van Eurostat dat er in 2014 in totaal zo'n 388.620 vluchtelingen naar Europa trokken, waarvan de meesten richting Frankrijk, Duitsland en Zweden zijn gegaan. De oorzaken van de exodus zijn te verdelen in drie categorieën, namelijk demografisch, economisch en democratisch.

De burgeroorlog in Syrië heeft geleid tot een forse toename van het aantal asielzoekers in Nederland. Dit jaar vroegen tot nu toe al 18.000 personen asiel aan. Ook kwamen er 8.000

zogenoemde na-reizigers naar ons land. Dat blijkt uit cijfers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) die zijn verzameld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Met 18.000 eerste asielverzoeken is in acht maanden al bijna het totaal van vorig jaar (21.810) bereikt, en het totaal van 2013 (9.840) zo goed als verdubbeld.

Nederland verwacht de komende maanden, ondanks de invallende winter in West Europa, nog meer vluchtelingen onderdak te moeten bieden. De huidige instroom is zo groot dat het niet langer de vraag is *of*, maar *wanneer* het verzoek van het kabinet en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) komt om meer vluchtelingen op te vangen. Ongeveer 20 miljoen mensen op het totale aantal van 507 miljoen inwoners van de EU komen van buiten de EU.

De asielverzoeken worden vooral ingediend door mannen. In de eerste acht maanden van 2015 was 59 procent van de asielzoekers een volwassen man, 20 procent een vrouw, en 21 procent een kind. Onder de na-reizigers was juist het overgrote deel minderjarig en ruim 30 procent vrouw. Veel families uit Syrië, Irak of Afghanistan laten één van de jonge volwassen mannen de reis naar Europa maken om asiel aan te vragen, waarna familieleden later kunnen komen.

Bij de opvang en begeleiding van zowel asielzoekers en vluchtelingen in ons land zijn gemeenten, woningcorporaties en Vluchtelingenwerk nauw betrokken. Uit cijfers van het COA blijkt dat de opvang van asielzoekers door Nederlandse burgers nog niet van de grond komt. Er zijn nog veel vragen over de voorwaarden voor onderdak bij particulieren. De COA stelt terecht dat opvang een professie is. Gelet op de actuele ontwikkelingen is het gezamenlijk belang echter groot.

Advies

De ASD heeft kennisgenomen van de financiële gevolgen en heeft geen redenen dan wel referentiekader om hierover advies uit te brengen. Wel is het voor de ASD onduidelijk of bij de opbouw van de extra uitgaven rekening is gehouden met vergoeding vanuit het Rijk.

De ASD zal haar advies uitsplitsen naar wonen, scholing en inburgering en participatie. Tevens geeft de ASD haar visie over communicatie met de inwoners van Lansingerland. Vooruitlopend hierop plaatst de ASD de volgende algemene opmerkingen:

- De opvang, huisvesting en integratie van asielgerechtigden is een nationale crisis geworden. Met de verwachting, die recent is uitgesproken door de EU, van drie miljoen extra vluchtelingen in de komende jaren, zullen bestaande organisaties en processen niet meer toereikend zijn. Desondanks houdt de gemeente vast aan het toepassen van bestaande processen en procedures. Daarbij wordt de cliënt ondergeschikt gemaakt aan het werkproces en zal de toegang voor asielgerechtigden door taalachterstand en culturele achtergrond (extra) problemen opleveren. Ter illustratie het voorbeeld van ons centrale telefoonnummer 14 010. Weliswaar prima bereikbaar, maar Lansingerland is een onmogelijke naam om goed uit te spreken voor een asielgerechtigde. Ook de voorlichting en begeleiding door het COA van asielgerechtigden tijdens het verblijf in het AZC is

beprekter dan waar de gemeente van uitgaat. Hierdoor stromen mensen minder goed voorbereid naar de gemeente.

De huidige- en verwachte toestroom vraagt om een (tijdelijke) alternatieve aanpak. De ASD geeft de gemeente ter overweging om de komende maanden door middel van het formeren van bijvoorbeeld een crisisteam, dit dossier in zijn volle breedte aandacht te geven. Niet alleen de asielgerechtigden maar juist ook de huidige inwoners van Lansingerland verdienen deze aandacht, zichtbaarheid en doortastendheid waardoor veel gevoelens van onzekerheid weggenomen kunnen worden.

In het verlengde hiervan adviseert de ASD om binnen de gemeentelijke organisatie één contactpersoon te benoemen waarmee maatschappelijke organisaties problemen snel en adequaat kunnen adresseren en oplossen. Deze persoon kan er ook voor zorgen dat alle partijen en maatschappelijke organisaties betrokken bij dit dossier snel en volledig worden geïnformeerd over (te verwachten) beleidswijzigingen. Bij de uitwerking van haar advies heeft de ASD signalen ontvangen dat organisaties soms met achterhaalde of onvolledige informatie werken;

- Bij de uitvoering vertrouwt de gemeente op de toegang tot het sociaal domein via de reguliere toegangspartners. De ASD adviseert om bij deze toegangspartners expliciet na te gaan of deze voldoende zijn geëquipeerd op de verwachte taakstelling. Zo is bijvoorbeeld de mogelijkheid om gebruik te maken van tolken de laatste jaren sterk bezuinigd. Zijn Kwadraad, het CJG en Welzijn Lansingerland klaar voor de extra taakstellingen?
- In dit moeilijke dossier met steeds weer nieuwe bijstellingen vanuit het Rijk, die rechtstreeks ingrijpen op het werk van betrokken maatschappelijke organisaties zoals Vluchtelingenwerk, wil de ASD graag haar waardering uitspreken voor hun niet eenvoudige taak. Daarbij adviseert de ASD om de vrijwilligers betrokken bij dit terrein waar mogelijk te ondersteunen met waardering en aandacht. Een (werk)bezoek of een schouderklopje vanuit het college of de gemeenteraad kan rekenen op veel waardering;
- De ASD heeft geconstateerd dat er geen duidelijk onderscheid in de notitie is aangebracht tussen bestaand- en nieuw beleid. Voor de bestudering en beoordeling van de notitie adviseert de ASD om dit in de management samenvatting aan te geven;
- De ASD heeft geconstateerd dat in de tweede versie van de notitie een overzicht met gegevens zoals: aantal man/vrouw, alleenstaand, gezin, gezinsgrootte bij huisvesting, afkomst, opleidingsniveau, bijstand + werk en andere voorzieningen is verwijderd. In het kader van inzicht over de omvang van de problematiek adviseert de ASD om deze gegevens toch op te nemen in de notitie en aan te vullen met:
 - Aantal aanvragen voor gezinshereniging (binnen drie maanden en na drie maanden);
 - Reden waarom men de aanvraag voor gezinshereniging pas na drie maanden heeft aangevraagd;

- Aantal behaalde inburgeringscursussen en wanneer (1e jaar, 2e jaar, et cetera).
- De ASD heeft geconstateerd dat de informatie opgenomen in hoofdstuk 1 en 3 op onderdelen niet volledig is:
 - Zo moet een asielgerechtigde eerst zijn inburgeringsdiploma hebben behaald voordat hij de Nederlandse nationaliteit kan aanvragen;
 - Door de huidige instroom staat er bijzonder veel druk op de asielprocedure. De beoordeling of iemand wel of niet terecht bang is voor vervolging wordt niet altijd getoetst;
 - Asielzoekers met een verblijfsvergunning verblijven momenteel langer dan 12 weken in een AZC;
 - Bij de invoering van de inburgeringsplicht hadden de gemeenten in eerste instantie de verantwoordelijkheid voor de inburgering. Pas later is deze verantwoordelijkheid volledig neergelegd bij de asielgerechtigde;
 - Gesproken wordt over extra maatregelen. Onduidelijk is welke dit nu precies zijn.

Huisvesting

De gemeente Lansingerland heeft als taakstelling om voor de eerste helft van 2016, 69 personen (asielgerechtigden) onder te brengen in de sociale huursector. Uitgaande van de factor 0,7 die Rotterdam hanteert betekent dit minimaal 48 woningen of wooneenheden.

Het aantal asielgerechtigden wordt mogelijk in maart volgend jaar nog bijgesteld als gevolg van de Europese afspraken inzake de registratie en herlocatie van vluchtelingen uit Syrië en Eritrea vanuit Griekenland en Italië. Juridisch is een asielgerechtigde een verblijfsgerechtigde vreemdeling die ingevolge de Vreemdelingenwet als vluchteling is toegelaten, dan wel beschikt over een op grond van een asielaanvraag verleende vergunning of over een voorwaardelijke vergunning tot verblijf.

Een goed onderdak is een basisbehoefte, dan kunnen mensen in hun leven weer een stap verder zetten. Nederlandse gemeenten verwachten volgens cijfers van het COA voor volgend jaar wederom een enorme stijging van het aantal vluchtelingen en daarmee een groeiende hoeveelheid dat recht heeft op een huurwoning. Uit cijfers van het COA blijkt dat momenteel bijna vijftienduizend asielgerechtigden wachten op een huis in een van de bijna 400 Nederlandse gemeenten. Dit terwijl de toestroom van vluchtelingen uit conflictgebieden aanhoudt.

De bouwproductie in ons land is door de economische crisis ingestort en ondertussen moeten de corporaties sociale woningen verkopen om aan de door het Rijk opgelegde verhuurdersheffing te kunnen voldoen. De verhuurderheffing is een heffing die zich richt op verhuurders van huurwoningen in de gereguleerde sector. Woningcorporaties krijgen het daardoor steeds moeilijker. Naar aanleiding van de parlementaire enquête naar misstanden in de bouw en onder dwang van de nieuwe woningwet (vanaf 1 juli dit jaar) zijn corporaties inmiddels teruggekeerd naar hun kern: het huisvesten van kwetsbare mensen met lage inkomens.

De plannen om voldoende huisvestingsmogelijkheden te realiseren zijn verre van zeker. De sobere huisvesting zoals verwoord in het coalitieakkoord van 12 oktober moet nog goedgekeurd worden in de Eerste en Tweede Kamer. Het is nog onzeker wanneer de Hergerborch beschikbaar komt. Met de huidige toestroom van vluchtelingen is het onzeker of de verwachte taakstelling nog reëel is.

De ASD heeft in haar advies over de sociale huisvesting in augustus 2015 (ASD 2015-03) al een aantal suggesties gedaan die ook van toepassing zijn op dit dossier zoals:

- Ouderen stimuleren om van een eengezinswoning naar een seniorenappartement te verhuizen, zodat deze woningen beschikbaar komen voor gezinnen. Dit vergroot de doorstroming met als gevolg het vrijkomen van onder meer sociale huurwoningen;
- Het bouwen van semi permanente noodvoorzieningen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de verwachte gezinshereniging en de grootte van de benodigde woningen. Vermeden moet worden dat er wijken in wijken gecreëerd gaan worden. Dit

werkt stigmatiserend en niet integrerend. Segregatie van een bepaalde doelgroep werkt de integratie in het algemeen tegen. Er moet een onderscheid gemaakt worden in het aanbod van sociale huurwoningen voor de diverse doelgroepen (bijvoorbeeld naast standaard woningzoekenden (ouderen, jongeren, asielgerechtigden), mensen met een verstandelijke beperking, beschermd wonen, begeleid zelfstandig wonen et cetera). De gemeente moet niet alleen gefocust zijn op het totaal *aantal* sociale huurwoningen, maar ook rekening houden met diversiteit. In het kader van een integrale samenleving is het wenselijk hen met de inwoners van Lansingerland te laten samenleven en niet separaat te huisvesten;

- Doorstroom bevorderen van sociale huurwoning naar vrije sector, door een eenmalige bijdrage bij de verhuis- en inrichtingskosten.

Hieraan wil de ASD de volgende suggesties toevoegen:

- Tijdelijk ontheffing regelgeving tegen de zogenoemde over-bewoning. Bijvoorbeeld dat drie personen, die geen familie van elkaar zijn, toch in één woning kunnen wonen;
- Om asielgerechtigden de komende tijd te huisvesten is gemeentelijke slagvaardigheid (bijvoorbeeld wijziging bestemmingsplannen) en een goede samenwerking met corporatie 3BWonen zeer belangrijk;
- Het zou wenselijk zijn dat de gemeente een beleid maakt waar iedereen van kan profiteren en dat de integratie van asielgerechtigden bevordert. Er ontstaat dan een betere balans in de verdeling van de sociale huurwoningen en er kan ook meteen een inhaalslag van sociale huurwoningen worden gemaakt, oftewel een win-win situatie.

Inburgeren en participeren

Sinds 1 januari 2007 geldt in Nederland de Wet inburgering. Het doel van deze wet is om alle vreemdelingen die permanent in Nederland willen blijven, maar de Nederlandse taal en samenleving niet goed genoeg kennen, het inburgeringsexamen te laten halen. De verwachting is dat deze vreemdelingen daardoor beter kunnen participeren in de Nederlandse samenleving.

Participeren kan op verschillende manieren. Het kan door het hebben van betaald of onbetaald werk, door het volgen van een opleiding, door het actief meewerken op school of door -zonder hulp van anderen- contacten te onderhouden met Nederlandse instanties en medeburgers. Over participatie door mensen die een inburgeringstraject hebben gevolgd is echter weinig bekend. Er worden geen gegevens bijgehouden over de activiteiten die deze mensen, buiten de inburgeringscursus, in de Nederlandse samenleving ontplooiën. Bovendien zijn er veel andere factoren die de participatie van mensen kunnen beïnvloeden. Denk aan de situatie op de arbeidsmarkt, de opleiding die de vreemdeling al in het land van herkomst heeft gehad en aantal jaren dat hij of zij al in Nederland is.

Algemeen kan worden gesteld dat iedere asielgerechtigde door het volgen van een inburgeringstraject een stapje hoger zet op de ladder van participatie in de Nederlandse samenleving. Door het leren van de taal en het beter leren begrijpen hoe de Nederlandse samenleving in elkaar zit, wordt het voor asielgerechtigden eenvoudiger om contacten te leggen en zelfstandig handelingen te verrichten in het maatschappelijke verkeer. Inburgering neemt twee cruciale belemmeringen voor participatie weg, namelijk het beheersen van de Nederlandse taal en het (in meer of minder mate) begrijpen van de Nederlandse samenleving.

Bij het hoofdstuk over inburgering en participeren heeft de ASD de volgende opmerkingen en adviezen:

- De hoogte van het overbruggingsuitkering te heroverwegen, omdat deze vaak niet toereikend is voor de eerste huurbetaling, aansluiting gas, water en elektra. Hierdoor is er onvoldoende leefgeld beschikbaar;
- De ASD constateert dat in het voorgestelde beleid de asielgerechtigde zelf verantwoordelijk is voor inburgering en participatie. De ASD onderschrijft dit beleid. Echter, extra ondersteuning zal de participatie en inburgering bevorderen. Bijvoorbeeld het ondersteunen bij het vinden van een geschikte inburgeringscursus, maar ook de extra inzet van tolken bij huisartsbezoek, opstellen ondersteuningsplan et cetera;
- Er blijken strenge eisen te zijn aan de invulling die asielgerechtigden hebben voor de inrichting van hun woning. Voor de inrichting en stoffering van de woning ontvangt de asielgerechtigde bijstand. De gemeente controleert alle uitgaven. Bonnen worden gecontroleerd en de beleidsregels worden zeer strikt toegepast. De kosten voor het vervoer van meubilair worden bijvoorbeeld niet vergoed. Ook is onduidelijkheid over de maximale prijzen die besteed mogen worden aan goederen. De ASD adviseert het

bestaande beleid aan te passen en te komen tot een werkbare regeling voor het inrichten van de woning. Bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van een budget (inclusief vervoer) voor de inrichting van een keukeninventaris. Het voorstel om inrichting en stoffering uitsluitend in natura te verstrekken vindt de ASD een te grote beperking van de keuzevrijheid van de asielgerechtigde. Er dient rekening gehouden te worden met de eigen voorkeur. Daarbij dient de asielgerechtigde de inrichtingskosten (ook verstrekt in natura) terug te betalen, terwijl er geen eigen keuze mogelijk is;

- Voor inburgeren en het leren van de taal ligt de verantwoordelijkheid volledig bij de asielgerechtigde. Ook de financiële ondersteuning hiervoor loopt buiten de gemeente om via de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Echter, in de doelstelling en resultaten staan criteria zoals: *'alle asielgerechtigden beheersen binnen drie jaar de Nederlandse taal op referentieniveau 1F'* en *'na 1,5 jaar is er een verbetering in de zelfredzaamheidsmatrix en hebben een minder grote afstand tot arbeidsmarkt'*.

De ASD onderschrijft de beoogde doelstellingen, maar het is onduidelijk hoe de gemeente het ogenschijnlijke gat tussen *'eigen verantwoordelijkheid asielgerechtigden'* en de geformuleerde doelstelling en resultaten gaat overbruggen. Komt er een aanscherping van het lokale beleid? Worden er verplichtingen opgelegd aan de asielgerechtigden? Daarbij is de gemeente afhankelijk van derden voor het realiseren van de doelstellingen. Is er afstemming geweest met deze partijen? Delen zij de ambities van de gemeente? Zijn de voorgestelde ondersteuningstrajecten voldoende qua duur en intensiteit? De ASD adviseert om alle maatschappelijke organisaties betrokken bij de participatie en inburgering uit te nodigen om te komen tot een integrale aanpak en sluitende afspraken;

- Asielgerechtigden hebben per definitie een afstand tot de Nederlandse arbeidsmarkt. De ASD adviseert om extra maatregelen te nemen om de participatie en inburgering te bevorderen en om de ondersteuning hierbij niet te beperken tot de eerste drie maanden, maar over een langere periode uit te voeren. De ASD verwijst hiervoor graag naar gemeenten als Woerden, Oudewater, Montfoort en Bodegraven-Reeuwijk waar asielgerechtigden sneller participeren. Zij worden naast de dagen dat zij naar school gaan voor de inburgering (meestal drie dagdelen per week) ingezet op de werkervaringsplaatsen of bij vrijwilligerswerk. Naast deze werkzaamheden wordt ook nog taal coaching aangeboden. De vluchtelingen worden in kleine groepjes verdeeld en met behulp van een docent krijgen zij extra les, individueel of met behulp van E-learning. Op deze wijze zijn de asielgerechtigden vrijwel fulltime aan de slag;
- Het technisch budgetbeheer wordt in de notitie gelimiteerd in tijd (maximaal zes maanden), terwijl juist het doel is om zelfstandig een administratie te kunnen voeren. Nu is de 'leercurve' niet bij iedereen gelijk. Maatschappelijke organisaties zoals Humanitas (Thuisadministratie) en Schuldhulpmaatje gaan in hun ondersteuning uit van een periode van twaalf maanden. De ASD adviseert om het technisch budgetbeheer niet te beperken in tijd, maar juist te koppelen aan zelfredzaamheid. Pas dan is het verantwoord om de asielgerechtigde zelfstandig de administratie te laten voeren om mogelijk schulden te voorkomen. Dit betekent tevens dat de gemeente een grote

verantwoordelijkheid heeft richting de eerdere genoemde maatschappelijke organisaties in middelen en ondersteuning, omdat zij de financiële zelfredzaamheid van de asielgerechtigde moeten begeleiden. Kanttekeningen hierbij zijn wel dat het project Schuldhulpmaatje pas recentelijk is gestart en dat bij Humanitas de ondersteuning tot nu toe alleen mogelijk is als men de Nederlandse taal beheerst. Extra drempel hierbij is dat cliënten zelf telefonisch een afspraak moeten maken;

Aanvullend merkt de ASD op:

- Asielgerechtigden weten de huisarts wel te vinden, maar door cultuur en/of communicatieproblemen is het lastig om hen snelle en adequate hulp te bieden;
- Is het reëel om gezien de hoge druk bij het COA er vanuit te gaan, dat het COA rekening houdt met het door Lansingerland gewenste arbeidsprofiel bij de plaatsing van asielgerechtigden in de gemeente?
- Gelet op recente ontwikkelingen in Europa stelt de ASD uw voorgenomen beleid tegen radicalisering te concretiseren, en niet af te wachten tot het zich onverhoopt voordoet. Zoals nu verwoord in de notitie.

Onderwijs

Migranten moeten goed integreren in de nieuwe samenleving. En dat is iets wat van twee kanten moet komen. De migranten moeten de regels en waarden respecteren van de samenleving waarin zij terechtkomen, en het gastland moet migranten de kans geven om een volwaardig lid van die samenleving te worden. Dat betekent dat zij onder meer de taal moeten kunnen leren, kunnen studeren of werken.

Bij dit onderwerp wil de ASD graag de volgende adviezen geven:

- Jonge asielgerechtigden (12 tot 18 jaar) komen in principe niet in aanmerking voor leerlingenvervoer of financiële ondersteuning hiervoor. Echter Lansingerland biedt binnen haar gemeentegrenzen voor deze groep geen schakelklassen of gespecialiseerd onderwijs aan. Deze jongeren moeten veelal naar Rotterdam reizen. Een alternatief dichterbij huis is er gewoon niet. De ASD adviseert om voor deze jongeren leerlingenvervoer of financiële ondersteuning voor het vervoer aan te bieden;
- De ASD adviseert om bij het overleg met verschillende lokale en regionale partijen extra aandacht te besteden aan:
 - Voor kinderen <12 jaar een basisschool in de wijk of buurt;
 - Taalonderwijs in midden- en bovenbouw;
 - Voor jongeren 16 jaar en ouder ondersteuning in de voorbereiding op het MBO.
- De ASD adviseert om het belang van vier dagdelen voorschoolse educatie extra onder de aandacht te brengen van asielgerechtigden en de hulpverleners en daarbij tevens de ouderbijdrage voor hen niet te laten gelden;
- De ASD adviseert om regie te houden op het primair onderwijs. Niet zomaar plaatsen inkopen bij Rotterdam. Alleen in uiterste nood. Zelf primair onderwijs organiseren al dan niet in samenwerking met Pijnacker heeft de voorkeur. Het is lokaal met alle voordelen van dien, zoals:
 - Ouders kunnen kinderen gemakkelijk ophalen, hetgeen weer het integratieproces stimuleert;
 - Daarnaast is het ook wenselijk i.v.m. samen spelen na schooltijd (makkelijk te organiseren);
 - De oudere kinderen kunnen op de fiets naar school (kweekt zelfstandigheid);
 - Lokale gebeurtenissen komen eerder aan bod dan op een Rotterdamse school.

Communicatie

Het Europese- en in het bijzonder het Nederlandse asielbeleid staat volop in de belangstelling. De media (schrijvende- en visuele pers) besteden hieraan dagelijks veel aandacht. Communicatie tussen overheid (lees: gemeente) en burger moet niet alleen transparant en begrijpelijk zijn, maar ook tijdig en zorgvuldig. Het belangrijkste doel van de overheidscommunicatie is te voldoen aan het recht van de burger op informatie van de overheid. Dit recht ligt vast in de Grondwet en de Wet Openbaarheid van Bestuur. De gemeente moet deze informatie actief openbaar maken. Dit betekent dat zij informatie geeft over de besluitvormingsprocessen, nieuw beleid aankondigt en uitlegt, en burgers betreft in verschillende fasen van het proces van beleidsvorming. Met name bij het asieldebat, dat in de samenleving voor sommigen niet alleen controversieel is, maar ook boosheid en bedreigingen oproept, is dat zeer belangrijk. Een duidelijke visie en stellingname van de gemeente kunnen in het algemeen op betrokkenheid en begrip van de burger rekenen en escalatie van het proces voorkomen.

Ook moet de gemeente in haar communicatie altijd melding maken van de beleidsfase waarop de informatie betrekking heeft: is het beleid al door de raad aanvaard of niet? De uitgangspunten worden waar nodig aangepast aan ontwikkelingen in de samenleving. Inzicht in de sentimenten en standpunten van publiek en deskundigen is nodig om beleid te maken dat wordt geaccepteerd. Wanneer de gemeente duidelijk communiceert, is het aannemelijk dat het draagvlak onder de bevolking voor asielopvang groter wordt en kunnen problemen, misstanden en verzet worden voorkomen.

De ASD is gevraagd om suggesties te doen voor de communicatie. De ASD constateert dat in de notitie de communicatie vooral procesmatig is uitgewerkt en gericht is op het creëren van extern – en intern draagvlak, de samenwerking met de maatschappelijke organisaties en het monitoren van de omgeving. De communicatie met de burger is beperkt tot een algemene boodschap, dat Lansingerland voldoet aan haar wettelijke verplichtingen en taakstelling.

De ASD adviseert om deze algemene boodschap verder uit te werken en de concretiseren naar doelgroepen:

- De complexiteit van dit dossier en daarmee samenhangend de aanpassingen in het vluchtelingenbeleid brengt met zich mee dat burgers overspoeld worden met hele en halve waarheden. De ASD stelt voor dat de gemeente aan alle (toekomstige) inwoners van Lansingerland helder en duidelijk maakt wat de rechten maar ook de plichten van asielgerechtigden zijn. Ook de uitvoerbaarheid van de plannen en de financiële consequenties moeten inzichtelijk worden gemaakt. Het compleet en overzichtelijk informeren over centraal en decentraal beleid aan de inwoners van Lansingerland zal bijdragen tot draagvlak in dit dossier;
- De ASD stelt voor de communicatie af te stemmen op specifieke doelgroepen en hierbij niet alleen de gebruikelijke gemeentelijke kanalen (website, lokale kranten) te gebruiken,

maar ook de nieuwsbrieven van scholen, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties et cetera. Voor de specifieke doelgroepen moet uw college denken aan:

- Op het gebied van wonen staan veel jongeren en jonge gezinnen vaak al jaren op een wachtlijst. De bestaande voorrangsposities van asielgerechtigden is direct van invloed op hun verwachtingen op een eigen woonruimte. Welke extra tijdelijke woonruimtes worden er gecreëerd? Komen eventueel semi permanente noodvoorzieningen ook beschikbaar voor niet vluchtelingen? Communicatie hierover in samenhang met de woningcorporatie 3BWonen ligt hier voor de hand;
- Op scholen worden ouders geconfronteerd met de mogelijke komst van schakelklassen dan wel de instroom van kinderen met een taal- en leerachterstand. De gemeente moet in overleg met scholen in de communicatie duidelijk maken hoe de scholen hierop gaan inspelen;
- Met de toestroom van migranten zullen de kansen op een baan voor de huidige werkzoekenden, met een afstand tot de arbeidsmarkt, zeker niet toenemen en eerder afnemen. Voor deze doelgroep moet duidelijk worden gemaakt wat de gemeente extra gaat doen om de kansen voor een werkomgeving te vergroten;
- Ouderen zullen wellicht minder direct geraakt worden door de effecten van de toestroom van vluchtelingen op het beleid van wonen, scholing en participatie. Toch hebben zij ook vragen. Over de effecten voor hun kinderen en kleinkinderen, maar ook over veranderingen in hun wijk of buurt. Daarnaast hebben veel ouderen ook nog de periode na de Tweede Wereldoorlog en de zestiger jaren meegemaakt, waarin Europa en Nederland ook te maken had met grote stromen migranten. De huidige vluchtelingenstroom roept bij hen positieve maar ook negatieve herinneringen op.